plura visibilia, quod magis excellens est, impedit seu obscurat visum aliorum visibilium. sed objicitur ad id, quod de majori voluptate fœminarum in coitu diximus, Hippocratis auctoritas *in libro de Genitura prope medium*, qui non solum majorem, sed etiam diuturniorem voluptatem virum in venere exercenda percipere quam mulierem, astruit. Hippocratis dictum ego verum crediderim quoad actum emissionis seminum, non in toto coeundi spatio, quia non est dubium, virum semen emittere, & quantitate longe majus, & multo crassius, quam fœminam, unde & exquisitiori sensu, & diuturniori etiam ob ductuum, per quos transit, longitudinem, ipsum affici est necesse, quam fœminam ob contrarias caussas. sed aliam responsionem ad hanc ipsam objectionem vide apud Rorar. *in suis contrad. Hippocr. nu.* 14. Mulieres ergo asserunt quidem, se interdum absque sensu & voluptate (ea nimirum quæ ex proprii seminis
16 emissione percipitur) concepisse, quod veritatem habet, quoniam voluptas percepta vel ex ipso actu coitus, vel potius in receptione seminis virilis facta, eodem momento, quo illæ proprium semen ejaculabantur, adeo exuperavit voluptatem, quæ in proprio semine emittendo percipere debuerant, ut nullatenus ea se affectas fuisse autument, quod præcipue in juvenculis evenit ob majorem seminis tenuitatem, & intensiorem voluptatem ex congressu, & receptione seminis virilis, cui minime assueverant. hæ ipsæ etenim ob eam caussam in ætate procedentes fatentur, se concepisse, antequam didicissent, quid esset semen emittere, in cujus emissione non tantam
17 voluit esse delectationem Natura, quantam in emissione seminis in viris, unde, ut Hippocrates loco citato annuebat, voluptas mulieris in emissione proprii seminis longe à viri voluptate superatur, quod etiam demonstrant Anatomici, & caussa non unica quidem
18 in promptu est, nempe seminis ipsius fœminæ quantitas modica, ejusdem quoque tenuitas & fluiditas, respectu virilis. item ejusdem frigiditas, seu potius caloris & spirituum pauperies, item viarum, per quas habet transitum, major brevitas, quam in viro; in quo contrà semen est quantitate multum, substantia crassum, calore insigni, iterque multo longius permeans, quæ omnia, ut dixi, ad intensiorem, & diuturniorem voluptatem in seminis emissione faciunt.

Neque incassum id machinatam Naturam existi-
19 mes, ut fœmina non tantam voluptatem in proprii seminis emissione experiatur, quia cum coitum, & seminum emissionem ad conceptionem destinave-
20 rit, & ordinaverit, in conceptione autem requiratur præcipue motus attractionis, quo uterus ad se virile semen attrahat, & alia ex parte oporteat etiam concurrere motum expulsionis in fœmina proprii seminis ad uteri corpus, jam manifestum est, majorem necessitatem requiri motus attractionis, quam expulsionis, ut mulier conciperet; nempe apprehenderet, & contineret virile semen. jam vero ne ex intensiore voluptate in emissione sui seminis intenderetur etiam motus expulsionis, voluptatem illam fœminæ moderata est brevitate viarum, & distractione etiam sensus ad alias voluptates, & illas quidem majores, ut diximus. Ad eam ipsam autem conceptionem juvandam, & ad motum expulsionis in viro in-
21 tendendum, in fœmina reprimendum, voluit mulierem viro subjacere, quia hac ratione vir facilius expellere semen, mulier promptius recipere, & continere, neque in expellendo magna uti vi potest, neque debet, cum non in aliud vas, ut vir, sed in prorium expellere suum ipsius semen debeat. & hac de caussa, quod Mercurialis ex Lucretio, & Paulo dicebat, *in lib. de morb. mul. qu.* 1. *var. lect. cap.* 6. nimirum ad generationem conferre, si coitus exercea- 22
tur more belluarum à tergo, mihi non probatur; & multo minus id, quod addit ille, hunc nempe esse verum modum coeundi & naturalem, nam factum à parte antica vult quidem esse magis voluptuosum, minus autem naturalem. reddit rationem ex Anatome desumptam, nam priori modo melius & promptius recipitur semen ab utero, ut Lucretius ipse his carminibus docet lib. 4. in fin.

--- nam more ferarum,
Quadrupedumque magis ritu, plerumque putantur
Concipere uxores: quia sic loca sumere possunt
Pectoribus positis, sublatis semina lumbis;
Nec molles opus sunt motus uxoribus hilum.

Sed hanc sententiam falsam esse, & magis natura- 23
lem modum veneris exercendæ esse à parte antica, ex ipsa anatome demonstrat Severin. Pinæus *lib.* 1. *de nat. Virg. cap.* 9. quod ego quidem verius existimo, ob caussas à me superius allatas, & quia etiam expulsioni seminis non ita studet Natura, si mulier subjaceat viro supina, non prona. Improbat & hanc ipsam sententiam facundissimus Winrich. *de ort. Monstr. cap.* 14. Hoc autem multo evidentius probatur, si veritatem habet id, quod à nonnullis audivi, (neque enim habeo dignum auctorem ejus rei) partus nimirum postica venere conceptos omnes in pedes, aut alio modo præternaturali, non vero naturali modo in caput nasci, sed hoc, ut dixi, apud nullum auctorem fide dignum legere mihi contigit. & quicquid tandem sit de hoc, cum alter coeundi hoc modo celebratus inducat peccatum, ut pluribus probat Brunell. *de sponsalib. & matrimon. concl.* 8. *num.* 13. evitandus omnino est. Verum de his hæc satis sint, in quibus pertractandis si quæ sunt, quæ ultra honestatem prolata puris legentium auribus videantur, rei argumentum excusandum.

Reliquum vero est pro complenda hac quæstione, ut de arctis loquamur, quas alias Atretas & imperforatas vocari dixi, & quas Mercurial. ex Nicolao Florentino dicebat vocari velatas, quibus ante 24
uteri osculum interius membrana quædam modo crassior, modo tenuior præter naturam obtenditur, quæ & egressum mensibus, & aliquando fœtui, & ingressum virili membro impedit. de his plures locuti sunt, & vide inter alios, si libet, Aetium *serm.* 16. *cap.* 91. & Alsahar. *pract. tract.* 25. *cap.* 19. & auctores omnes Gynæciorum, sive de morb. mul. De his primo dubitari contingit, (neque est extra Iureconsul- 25
torum negotium id quærere) an generare possint, nec ne; alias vero ex Hipp. dixi, eas aliquando posse concipere, licet dehinc in partu pereant. & Riol. Fil. *Anthropograph. lib.* 2. *cap* 31. tres historias Atretarum concipientium recenset, hoc acceptum quoq; est Avicennæ, ex quo Augen *lib.* 10. *Epist. cons.* 2. *cap.* 6. *Tom.* 2. hoc quomodo fieri possit, cum meatum obturatum habeant, non ita in propatulo est. volunt nonnulli, ob validam uteri attractionem fieri 26
posse, ut semen per panniculum illum quasi transcolatum ad uteri fundum perveniat, ibique ex eo conceptus fiat; sed hoc difficulter admittitur, quia panniculus ille interdum est adeo crassus, ut id impossibile sit tam de facili succedere. ob hanc difficultatem Avicen. 21. 3. *tract.* 4. *cap.* 1. distinxit declarando, conceptum non posse in omnibus imperforatis indifferenter succedere, sed in his tantum, quæ panniculum

culum illum raræ texturæ haberent. Sed apud me multum urget Hippocratis auctoritas, qui non solum fieri conceptum in Atretis voluit, sed eas in partu dehinc perire, nempe quia ob suam crassitiem panniculus ille obstruens exitum, disrumpi in partu non potest: at in sententia Avicennæ non esset tam difficilis disruptio panniculi, cum sit raræ texturæ, unde neque necesse esset, mulieres in partu perire. idcirco mihi magis arridet sententia Ioan. Hucher. *in lib.* 2. *de steril. cap. proprio de clausura cervicis pudendi*; qui conceptum in his tantum fieri voluit, in quibus angustius quoddam foramen in panniculi medio apparet, ingressum semini virili præbens, quod tamen ad fœtus exclusionem non sufficit, unde cum panniculus validus & crassus est, nequaquam disrumpi potest, & sic consequens est, tales mulieres, ut Hipp. dicebat, in partu perire.

Secundo dubitatur, (& id magis videtur ad Iure-
27 consultos, Canonistas præcipue, pertinere) quænam arctatio curationem admittere possit, quæ vero non, aut non nisi cum evidenti vitæ periculo;
28 quia ubi arctatio absque gravi periculo curabilis est, matrimonium non dissolvitur, contra vero, ubi imminet evidens vitæ periculum. Io. Andr. *de sponsf. & matrim. num.* 16. hoc autem totum dependet ex ipsius clausuræ natura & conditione, quæ duplici
29 modo fit: vel enim membrana quædam nervea, vel etiam carnea obtenditur ante os uteri, modo intimius, modo extimius, vel ipsæ partes colli pudendi inter se cohærent, & hoc, ut patet, modo laxius, modo vero arctius. si membrana sit, quæ impedimentum facit, ea vel crassa est, & densa, & valida; vel rara, tenuis, & debilis. ubi crassa, & densa, & valida est, necesse omnino est in ejus incisione (& præcipue quanto interius posita est) plurimum mulierem angi, maximam fieri sanguinis effusionem, dolorem intervenire acerbum, & in summa vix evitabile est, quin partes maximo sensu præditæ in incisione lædantur, unde spasmus, sive convulsio, inflammatio, sphacælatio; itaque operatio hæc maximo, & evidenti cum periculo fit. ubi vero membrana tenuis est, rara, & debilis, absque periculo potest incidi, præcipue in teneriori ætate. idque etiam in superiori casu adnotandum, quanto enim fœmina annosior est, tanto majori periculo exponitur; quia membra omnia procedente ætate indurantur, unde evidentior sensus, ubi in eis aliqua continui solutio contingat.

Verum ubi uterus secundum suas parietes coale-
30 scat, ut evenire aliquando dicit Philosophus 10. *de hist. Anim. cap.* 6. tunc ea coalescentia vel magna est, vel parva, si magna, vel à natura, vel à morbo; quam-
25 quam Scaliger *in comm. præcitati textus* non credit ex morbo tale quid evenire posse. sed experientia id comprobatum habemus apud Beniven. *de Abd. cap.* 31. & apud Ronsseium *Epist. Med.* 49. citatos per Schench. *lib.* 4 *Observ. tit. de Atretis.* & apud Varandeum *de morb. mul. lib.* 1. *cap.* 11. & apud Riol. patrem *in art. ben. med. sect.* 4. *tract.* 2. *cap.* 4. cujus verba hæc sunt: Mulier Senonensis ex difficili partu collum uteri habebat ita agglutinatum, ut vix specillum admitteret jam à septem annis, talis permansérat frustra à marito subagitata. ante quos omnes Aet. *serm.* 16. *cap.* 95. de hoc symptomate ex
31 prægresso morbo eveniente verba facit. Ergo ubi
32 coalescentia magna est, & à Natura, non recipit curationem; ubi magna est, & à morbo, vel est antiquata, vel est recens, si sit antiquata non curatur, si sit recens, curari potest non tamen sine aliqua difficultate, & absque aliquali periculo. Si denique ea coalescentia parva sit, quæ à morbo est, facilius, quæ à Natura, difficilius sanatur. sed de particularium Natura præsentium Medicorum judicio standum est, tametsi absolute Talliacotius *lib.* 1. *cap.* 10. *de Curt. Chirurg.* dicat, omnes has operationes in fœminis non exiguo cum periculo administrari.

SVMMARIVM.

1 *Mulier an ex semine viri concipere possit absque carnali conjunctione.*
2 *Mulier quædam in balneo impregnata ex virili semine ibi relicto.*
3 *Mulier prægnans ab alia muliere facta, quæ paulo ante cum viro coiverat.*
4 *Quidam Pene quasi abscisso generarunt.*
5 *Incubi, & Succubi.*
6 *Incubos, & succubos non dari, erroneum est affirmare.*
7 *Fœmina ex S. Thoma concipere potest ex semine viri non nisi circa vas effuso.*
8 *Virgo absque eo, quod ullo modo corrupta sit in receptione seminis, potest concipere & parere.*
9 *Opera Incuborum Virgo potest concipere & parere.*
10 *Vir cum muliere commisceri non potest absque Penis erectione, neque mulier absque tali erectione potest ullo modo concipere.*
11 *Erectio unde fiat, & cur à Natura instituta.*
12 *In mejendo cur non fiat membri erectio.*
13 *Coitus à Natura in generationem inventus.*
14 *Nimia brevitas penis impedit generationem.*
15 *In erectione plures spiritus concurrunt.*
16 *Conjunctio maris & fœminæ per membra generationis ad quid à Natura instituta.*
17 *Averrois, & Amati Lusitani historiis respondetur.*
18 *Verum pene abscisso generare monstrosum quid est.*
19 *Incuborum opera quomodo concipere possit mulier.*
20 *D. Thomæ, & Navarræ auctoritatibus respondetur.*

Mulier an ex semine virili concipere possit absque ejus conjunctione, & sine totali membrorum applicatione.

QVÆSTIO VIII.

Licet prima fronte vana, & extra rem videatur esse hæc dubitatio, & nihili à Iureconsultis facienda, tamen eam talem non esse in processu sermonis patebit. Ratio dubitandi est, quia Medici nonnulli, immo & Philosophi, & ipsi Theologi scrupulum in ea re excitarunt, alii propria sententia, & auctoritate, alii vero deliris quibusdam, & non nisi risu dignis efficitis historiis; quia tamen, & priorum nempe Theologorum auctoritas plurimi æstimanda, & posteriores Philosophi, ac Medici fuere alias maximæ auctoritatis, & doctrinæ, & idcirco multo honore digni, quantum litteraria virtus meretur, necesse est, & eas historias enarrare. & dubitandi rationem explanare, ut veritas elucescat, quod, ut decet, omni cum modestia faciam, maxime quia non desunt doctores probatæ & Catholicæ doctrinæ, qui in his non dissimilia attulerint.

Quæritur igitur, an possibile sit, Mulierem ex 1
virili semine concipere absque eo, quod cum eo commixta fuerit per membra generationis, sed simplici genitalium approximatione, aut utcunque semine prope muliebre vas ejecto, & videtur hoc non esse impossibile, cum similia in rerum Natura videa-

mus. Prætereo fabulas, ut quod Iupiter Minervam, absque fœmina, Iuno Martem, absque viro ipse generaverint, de quibus Ovid. *lib.* 5. *Fastor.* in his carminibus, in quibus introducitur Iuno loquens:

Si pater est factus neglecto conjugis usu,
Iuppiter, & solus numen utrumque tenet;
Cur ego desperem fieri sine conjuge mater,
Et parere intacto dummodo casta viro?

& quæ sequuntur, Narrat insuper Herodotus *in Euterpe*, seu *lib.* 2. de quibusdam piscibus hæc, quæ sequuntur: Simul ac incessit eis libido gignendi, gregatim in mare enatant, ducibus masculis genituram spargentibus, quam fœminæ consectantes recurvando se ex ea concipiunt. sed hæc in alieno genere evenientia vix viderentur ad genus perfectorum animantium transferri posse, nisi generatio ex semine per conjunctionem maris & fœminæ omnibus esset communis. sed præter hæc non desunt historiæ in ipso humano genere adnotatæ, quæ id non esse eventu impossibile manifeste demonstrant.

2 Primo enim Averroes *lib.* 2. *Colleg. cap.* 10. historiam cujusdam mulieris fide dignæ (quantum ipse adstruit) recenset, quæ in balneo imprægnata est hoc modo. cum enim impii quidam homines propriis manibus semine ejecto illud inibi reliquissent, illa balneum ingressa ex spermate illo concepit; & adducit Averroes auctoritatem cujusdam Philosophi, qui hoc fieri posse autumabat, ea ratione persuasus (quæ etiam mirum in modum ipsi Averroi arridet, exclamat enim, O quam bene placet mihi!) quod uterus trahat sperma propter unam propriam virtutem, quam habet cum eo à tota specie. Similem historiam multis ante sæculis effictam recitat ex Hebræorum commentis Amatus Lusitan. *cent.* 4. *Curat.* 36. de qua etiam ex Canonistis Torreblanc. *in Epitom. delict. lib.* 2. *cap.* 30. *num.* 37. apud quem & aliæ non dissimiles historiæ habentur, quibus facile fidem præberet idem Amatus, cum historiam aliam majori multo chachinno dignam ipse pro vera in medium
3 afferat *cent.* 7. *curat.* 18. quę talis est: Turcica quędam Mulier cum marito, qui longum iter parabat, recenter congressa, nulla mora interposita in vicinas ædes se contulit, ubi alteram mulierem à se adamatam comprimens, illam gravidam reddidit; nam & ipsæ fœminæ inter se aliquando hęc machinantur, & præcipue Turcicæ, vocantur autem, ut hoc per translatum adnotetur, tales fœminæ Tribades, teste Cæl. Aurel. *Chron. lib.* 4. *cap. ultimo.* de quibus vide M. Anton. Vimum *de Physiolog. barbæ humanæ sect.* 3. *cap.* 4. & Riol. *de Herm. c.* 12. Sed præter hæc, quæ fabulam potius sapiunt, Delr. *lib.* 2. *disq. quæst.* 15. *ex S. Thom.* de puella narrat, quæ cum patre in eodem lecto jacens, ex paterna pollutione nocturna concepit. Præterea Silvius apud Schenchium *in Observationibus lib.* 4. *tit. de Pene*, & *præputio*, ex Savonarolæ auctoritate refert, quosdam Membro quasi penitus abscisso generasse,
4 idque evenisse tum ob validam residui Penis ejaculationem, tum maxime ob validissimam uteri attractionem; quod etiam acceptum videtur Fortunat. Fidel. *lib.* 3. *de Relat. cap.* 2. Et Riol. *ubi supra*, non nulla exempla ad hoc affert.

5 Acceptissimum insuper est quod de Incubis, & Succubis referunt multi Catholici, & Profani etiam scriptores, neque à sacris dogmatibus dissentit, Dæmones nimirum, qui viri officium in Mulieres, vel Mulieris viris subjacendo exercent, ex qua conjunctione Mulieres posse concipere, & aliquando cum effectu concepisse notissimũ est. de quibus omnibus, & de his plura exempla videre licet, si libet, apud Codronch. *lib.* 3. *de morb. venefic. cap.* 10. & apud Iacobum Sprenger. *in Mall. Malef. par.* 2. *quæst.* 1. *cap.* 4. & *seqq.* apud Kornman. *de mirac. vivor. tit. de natis sine patre, & de Incubis, & Succubis.* apud Heurn. *de Capitis morb. cap.* 30. hoc autem fieri posse, & erro- 6
neum esse, contrariæ sententię adhærere, docet Martin. Delr. *lib.* 2. *disquisit. Magic. quæst.* 15. Torrebl. *in Epitom. delict. lib.* 2. *c.* 30. Guaccius *in compend. Malef. lib.* 1. *c.* 12. qui & rationibus in contrarium respondent, & ex nostris Hucher. *lib.* 4. *de sterilit. in fin.*

Sed manifestissime ad dubium nostrum satisfacit D. Thomas, qui (ut Sanchez *de matrim. l.* 7. *disp.* 113. 7
refert, & citatur etiam à Navarr. *Cons. lib.* 4. *tit. de frig. & malef. cons.* 3. *num.* 23.) Et contingit, inquit, quandoque fœmnam concipere ex semine viri circa vas effuso, matrice fœminea illud attrahente, quod & Aristoteli consonum videtur 2. *de Gener. Anim. cap.* 4. neque alienum apparet à Galeni sent. 1. *de semine cap.* 4. qui uterum suo collo veluti manibus uti dicit ad attrahendum ad se ipsum semen. ex quibus omnibus historiis, & auctoritatibus concludere facile licet, Mulierem cum viro commixtam, qui non arri- 8
gat, aut jacentem cum viro, qui semen prope vas effundat, absq; membri intromissione concipere posse, unde deducitur, virginem posse concipere, & parere absq; eo, quod in receptione seminis corrupta sit, immo opera Incuborũ posse quę erat virgo con- 9
cipere, & parere docet Delrius *ubi supra*, & alii.

Quibus tamen non obstantibus dicendum est, Mu- 10
lierem non posse absq; eo, quod à viro cum effectu & realiter cognoscatur per omnimodam applicationem membrorum generationis, ullo modo concipere; unde neque, si vir non erigat, neque si membrum illi penitus, aut magna ex parte sit abcissum, neq; si prope vas aliquo modo polluatur, potest Mulier ex eo concipere. Faciunt pro hac sententia Mercurialis *lib.* 1. *de morb. mul. cap.* 2. & Laur. Anatom. *lib.* 7. *q.* 1. & ex Canonistis Delrius *ubi supra*, qui & Laurentii auctoritati accedit, & Majol. vel ad eum supplentes *dier. canic. Tom.* 2. *coll.* 3. qui superiorem opinionem deridet. neque desunt ad hoc probandum rationes, & argumenta nonnulla: nam primo Natura frustra machinata esset tot instrumenta ad solam membri erectionem celebrandam, immo superfluus omnino esset ipse actus erectionis, & incommodum absque utilitate afferret; quem tamen eum habere finem, ut 11
facile ac prompte Penis in uterum intromittatur, & semen validius ejaculari possit, notissimum est, & docent Anatomici. nam alias poterat absq; ea erectione non secus, ac in mejendo fit, semen excerni; sed quia urinam in alienum corpus ejaculari non 12
oportebat, in ea reddenda non fuit necessaria Penis erectio, in seminis vero excretione maxime.

Cum igitur coitus à Natura ipsa in generationem 13
inventus sit, & nemo ad actum coitus pervenire possit absque Penis erectione, vt patet, & notatur à Medicis. Montagnan. *Cons.* 203. *cap.* 1. Baverius *in cons. incipien. In nom. Individuæ Trinitatis in tertio notando*, & *cons. seq. vers.* 7. *præmitten.* Savonarol. *in pract. magn. tract.* 6. *cap.* 20. *rubr.* 25. & 26. jam inde sequitur, quod Mulier nulla via, & ratione ex commixtione cum viro non erigente, sed tantummodo semen emittente, aut brevius ex simplici seminis effusione prope vas concipere possit.

Secundo cum etiam brevitas nimia ipsius Penis, ex 14
eo quod ad uteri internum osculum ob id pervenire ejaculatũ semen non possit, causa notissima sit sterilitatis,

tatis. Marinel. *de med. mul. cap.* 6. Hucher. *de steril. lib.* 1. *cap. de colis parvitate.* cum tamen aliqua approximatio fiat, & intromissio in uterum, quanto magis si nullo modo approximetur, neque intromittatur, nullaq; vi semen ad intima ejaculetur, generationem impediet?

15 Tertio certum est, in erectione plures concurrere spiritus, & plurimum calorem vivificum ad ipsas partes, neque solum intendi in eo actu virile membrum, sed interiora etiam vasa, quæ præsertim ad ejaculationem destinata sunt, unde & semen ipsum plurimum vigoris nancisci palam est. quæ omnia incassum machinata esset Natura, sine quibus tamen semen multo minus aptum ad generationem reddi necessarium est. itaq; si præter prædicta impedimenta non fiat insuper debita membrorum applicatio, non solum conceptionem esse difficilem, sed impossibilem, asseverandũ est.

16 Quarto cum conjunctio tam arcta maris & fœminæ per genitalium membrorum applicationem ad id fit à Natura intenta, ut semen quamminimùm, immo nullo modo ab aëre externo alteretur, eo quod illico, & absque mora spiritus illi tenuissimi ac purissimi seminis evanescant, ut testis est Arist. 2. *de Gener. Anim. c.* 4. patet quod ubi absq; ea conjunctione semen prodeat, infœcundum eam ob caussam omnino sit oportet; antequam enim ab utero attrahatur, ab aëre alterabitur, alteratum non amplius fœcundum esse potest. Sed ad ea quæ in contrarium opponuntur respondendum, ad Herodoti historiam, seu fabulam primo respondet plenissime Arist. 3. *de Gener. anim. cap.* 5.

17 Ad Averrois autem, & Amati Lusitani historias dicendum, eas omnino falsas, ac fictas à mulierculis illis esse, ut probrum suum minus inhonesto velamine contegerent, & idcirco propriæ existimationi utrumque eorum Doctorum detrahere, qui talia in medium proferant, iisque fidem præbeant: neque enim quicquam est in eorum scriptis, quo magis docti viri stomachari possint, & quod præcipue de Amato suspicari me fecerit veritatem habuisse id, quod ei Crato imponebat in quadam epistola ad Andream Wechelum, eum nimirum plura conficta, quam facta scripsisse, & interdũ hoc modo opiniones suas confirmare voluisse. satis autem confutatur Averr. à Mercur. *lib.* 1. *de morb. mul. c.* 2. cujus rationes multo magis militant contra Amatum, ex quo nonnullas repetit ex Canonistis Torreblanc. *in Epitom. delict. lib.* 2. *cap.* 30. *num.* 40. & *seq.*

18 Ad id autem, quod Silvius ex Savonarola enarrat, dicendum, rarum quid esse, nec in omnibus & semper veritatem habiturum, & in eo casu non modo convenisse validam uteri attractionem, sed validissimam etiam ipsius trunci Penis ejaculationem. quamquam autem id veritatem habeat, dicendum nihil facere in casu nostro, cum sit dispar ratio, nam ibi aliqualis applicatio membrorum fit, in casu vero nostro nulla omnino, & semen facile alterari potest.

19 Ad id quod de Incubis & Succubis objicitur, patet quid respondendum, nam opera Dæmonis potest eo modo sequi conceptio, quia mira celeritate ipse Dæmon semen quoquomodo libet à viro decisum in mulieris uterum, antequam alterari ullo modo possit, impingit; modum autem quo id præstare solet, docent præter cæteros Delrius, & Guaccius ex Canonistis, & Hucherus, & Codronchius, aliique ex Medicis *locis supra citatis.* qui an executioni per ipsum Dæmonem demandari possit nec ne, aliàs videbimus.

20 Ad auctoritatem autem D. Thomæ & Navarræ, allatam per Sanchez, satis respondeam puto, si nihil respondeam, quod enim sanctissimus ille vir, & doctissimus ille Canonista id sibi persuadeant veritatem habere, apud Medicos vix ullum illos habituros existimaverim, qui eorum auctoritati in ea re acquiescat. non posse tamen ex unica experientia formari universalem regulam, cuicunque patere existimo.

Obstabat denique nostræ sententiæ, quod de Atretis seu Imperforatis dicitur, quæ proculdubio absque eo quod vir ad intimas uteri partes penetrare membro virili possit, tamen aliquando concipiunt, ut supe- 21
riori quæstione dixi. sed huic instantiæ satisfaciemus, si dicamus, disparem esse rationẽ in his, & in casu nostro; nam in his non obstante quod totum membrum non intromittatur in uterum, tamẽ semen ab aere externo alterari non potest, in casu autem nostro præter quamplurima alia incommoda, omniuo necesse est semen alterari, & sic ineptum reddi ad generationem.

S V M M A R I V M.

1 *Hermaphroditi qui dicantur.*
2 *Hermaphroditorum plura genera.*
3 *Impotentia agendi, seu patiendi in Hermaphroditis un-*
4 *Spadones qui.* *(de expendenda.*
5 *Spadones ut hic ad coëundum, & generandũ potentes.*
6 *Allegantes impedimentum carentiæ unius testis ad probandam impotentiam non audiendi.*
7 *Spadones nonnulli ambobus testibus carent, sed illis superior pars testium relicta in sectione est.*
8 *Allegans carentiam amborum testium ad probandam impotentiam, licet è contra opponeretur, audiendus maximè est, quia sicam intensionem habet fundatam. & amplia ut ibid.*
9 *Quilibet præsumitur habilis ad coëundum.*
10 *Vnusquisque præsumitur habilis ad generandum.*
11 *Præsumptio habilitatis coëundi, seu generandi cessat in eo, qui ambobus testibus caret. amplia ut ibid.*
12 *Eunuchi qui seminare possunt apti sunt ad matrimonium. declara ut ibid.*
13 *Eunuchi ad generandum impotentes.*
14 *Eunuchi qui accipiendi hic. & num. seq.*
16 *Calvinus notatus. & num. seq. defensus num.* 18.

De Hermaphroditis, Spadonibus, & Eunuchis.

Q V Æ S T I O IX.

ILlud tantummodo de his omnibus in hac quæstione discutiam, quod ad coëundi, vel generandi potentiam, seu impotentiam pertinet: nam de natura Hermaphroditorum plura rejiciam in *Lib.* 7. *Tit. de Monstris.* de Spadonibus autem, & Eunuchis plura jam verba feci superiori *lib. tit.* 3. Qui vero dicantur Hermaphroditi, notissimum est, & declarat ex Iu- 1
reconsultis Glo. *in l. Quæritur. ff. de stat. hom.* nimirum dici eos, qui partim habent membra viri, partim membra mulieris. ex nostris Arist. 4. *de Gener. Anim. c.* 4. Plin. *lib.* 7. *nat. hist. cap.* 3. Paræus *lib.* 24. *cap.* 4. Licet. *de monstr. caus. lib.* 2. *cap.* 53. Pro nostra vero quæstione 2
adnotandum, plura esse Hermaphroditorum genera, ut latius dicam *tit. de Monstris lib.* 7. *seq.* nam quidam neque agere, neque pati commode possunt, quidam ad utrumque apti, quidam ad agendum tantum. quidam tantum ad patiendum, prout hic aut ille sexus prævalet, cui sexui etiam adscribendi, ut per citatam *l. Quæritur. & per l. Repetundarum. §. Hermaphroditus. ff. de Testibus.* & per *cap. si testes. §. Hermaphroditus in* 4. *quæst.* 3. Sanchez *de matrim. lib.* 7 *disp.* 106. *num.* 1.

Cæterum impotentia agendi, seu patiendi in his ex 3
sexus exilitate facile internoscitur; prævalet enim, qui magis conspicuus est. sed potest, ut dixi, uterque tam exilis esse, ut neque ad agendum, neque ad patiendum satisfaciat, ut in fœmina illa Æthiopica, de qua Columbus *lib.* 15. *Anatomiæ.* hoc autem impedimentum

vel nullo modo omnino, vel non nisi cum manifesto vitæ discrimine auferri potest, itaque eo apparente triennio opus non est ad discernendum, an sit illud impedimentum amovibile.

4 Porro Spadones hic accipio pro iis, qui altera tantum teste carent, & id quidem non ex Natura, sed ex
5 accidenti patiuntur, nempe quia alter Testiculorum illis excisus est, tales autem neque ad coeundum, neque ad generandum esse impotentes manifestum est, quia & in erectione, & in seminis productione, & concoctione, & emissione non magis deficiunt, quam cæteri, qui ambobus donantur, virtus enim unitur in his; & ita consultus respondit ex Medicis Nancel. *lib. 7. Analog. Microc. ad Macroc. par. 2.* & sequitur Fortunat. Fidel. *lib. 3. de Relat. Med. cap. 2.* & ex Iureconsultis allegati per Sanchez *de Matrim. lib. 7. disput. 92. num. 14.* & per Barbos. *in collect. Doctor. lib. 4. tit.*
6 *15. c. 2. num. 4.* itaque allegantes hoc impedimentum tam in coeundi, quam in generandi potentia, non audiendi, tanquam si nihil ad rem faciens allegaverint, nisi testis relictus parvus, & deficiens sit, & in summa ea vitia sortiatur, quæ etiam ambobus communia esse jam supra diximus, & ex quibus interdum coitum, interdum generationem, interdum utrumque simul impediri docuimus. Sed advertendum, posse quoque in-
7 ter Spadones quosdam connumerari, quibus ambo quidem testes deficiunt, quia excisi sunt, sed illis in excisione relicta est superior pars alterius, vel amborum testium: hos enim generare posse alias dixi ex Hollerio *comm. 5. Aphor. 63.* licet hoc mihi non adeo persuasum sit. Sed etiamsi veritatem habeat Hollerii sententia, & experientiæ respondeat, non esset tamen rejiciendus allegans hoc impedimentum coeundi, seu
8 generandi, quia haberet suam intensionem fundatam ex apparenti testium amborum defectu; quod amplia in allegante non totalem carentiam, sed testium exilitatem, aut non naturalem situm, aut aliud quodcunque magnum vitium apparens.

9 Licet ergo quilibet præsumatur habilis ad coeun-
10 dum, immo etiam unusquisque præsumatur habilis ad generandum, nisi probetur inhabilis, ut per Alciat. *de præsumpt. reg. 1. præsumpt. 41. num. 1.* quia quilibet præsumendus sanus potius, quam infirmus. Rota apud Farinac. *decis. 713. num. 2. par. 2. Tom. 2.* impotens autem seu ad coitum, seu ad generationem, sanus dici
11 non potest, tamen hæc præsumptio in continenti cessaret in eo, qui non haberet testes, quia probatio impotentiæ in continenti fieri potest, amplia & in eo, qui haberet testes maxime exiles, vel situm naturalem non servantes. incumberet ergo onus probandi ipsimet, se esse potentem ad utrumque; quod licet esset admodum difficilis probationis, tamen ex præsentium Medicorum judicio veritas aliquo modo innotescere posset: nam ii facile prospicerent, an illa superior Testiculorum pars, nempe venæ parastatæ, seu glandulæ, ubi se dilatare incipiunt, & ad testes feruntur, in excisione testium illis relictæ sint. & tamen hoc etiam probato, vix probatum crediderim, illos coire, & generare posse, nisi simul probaretur, eos semen ferre, atque illud qualitate, & quantitate laudabile, & prolificum, tunc enim in his haberet locum,
12 quod nonnulli tradiderunt; Eunuchos nempe, qui seminare possunt, aptos esse ad matrimonium, quod dictum de his absque dubio intelligi posset, licet illud tanquam impossibile, & veritati contrarium admiretur, & reprobet Sanchez *ubi supra, num. 18.*

De Eunuchis communissima opinio est, neque à
13 quoquam, quod sciam, controversa, quod ad generationem sint omnino inhabiles, unde prohibentur matrimonium contrahere, licet aliquando coeant, & humiditatem quamdam in coitu excernant, ut alias dixi, & notat etiam ex Canonistis Sanchez *ubi supra, num. 17.* Licet Navarra *lib. 4. Cons. 3. tit. de frig. & maleff. num. 11.* velit, Eunuchos arrigentes, & copulam exer-
14 centes, posse contrahere matrimonium, ex eo quod per eam humiditatem, quam effundere dixi, habeant concupiscentiæ remedium, an vero hoc satis sit ad matrimonii validitatem, Canonistis decidendum relinquam. Ego ad pensum meum rediens, voco hic Eunuchos eos proprie, qui utroque teste carent, sive id à Natura patiantur, sive arte excisi sint. Quod vero Navarra *ubi supra*, conetur probare, quod vir ille, de quo agit, carens utroque teste potuerit generare, licet ego pro impossibili non ducam, quia possent testes intus manere absconditi, tamen apud me maxime ardua opinio est, & præcipue in eo casu, in quo vir ille habebat quoque virgam exilem, manifestissimum argumentum defectus ipsius Naturæ, quæ neque testes procreare poterat.

Sed præter superiores connumerantur etiam inter
15 Eunuchos illi, quibus testes attriti, aut contusi sunt, ita ut vel emarcuerint, vel contabuerint, & tanquam emortua membra propendeant, sintque exiles, & frigidi, & nulli usui amplius apti. hos Thlibias, & Thlasias aliàs nominari dixi, & de his Ioan. Calvin. *in lexico, verbo Thlasiæ* dicebat, quod possint vitio sublato
16 generare, quam ego opinionem mihi erroris notavi,
17 quod impossibile videatur, contusos, & jam tabescentes Testiculos, rursus revivescere, & pristinum vigorem recuperare. illud in Ioannis Calvini tutelam adduci poterat, quod intellexerit de illis, quibus neque
18 bene, neque universim contusi, seu attriti fuerint, ut facile in hac operatione, etiamsi ab arte fiat, evenire potest, sed illis præcipue parastatæ integræ remanserint, & sola testium substantia contusa contabuerit; vigore enim dictarum glandularum possent hi fortasse generare, sed vitium nunquam tolleretur. Non connumeraverim tamen inter Eunuchos eos, qui etiamsi testes habeant, ob Naturæ tamen impotentiam semen non generant, neque ob id erigunt, quod tamen fecit Mercat. *lib. 3. de morb. mul. cap. 5.* quamquam Hippocratis auctoritate suum dictum roborat, qui Scytharum plurimos Eunuchos nasci retulit, ut alias dixi; sed Hippocr. vocat eos Eunuchos ab effectu, quia tanquam Eunuchi ad venerea non sufficiunt. hos ergo potius inter frigidos rejicerem, nam & ipsos, Scythas potius frigidos, quam Eunuchos esse Hipp. ipse annuit, eodem Mercato teste ibidem.

Neque etiam proprie Eunuchos esse dixerim eos, qui testes adeo exiguos habent, ut ciceris, seu fabæ magnitudinem non æquent, ut Hostien. *in rubr. de frig. & maleff. in summa lib. 4.* ex quo inter nostros Fortun. Fidel. *lib. 3. Relat. cap. 2.* de quodam narrat: nam & hos, si veneri non sufficiant, potius frigidos, quam Eunuchos dixerim, sed hæc nullius pæne momenti sunt, cum de nominibus quæstio sit.

Tituli Primi Finis.

PAVLI ZACCHIÆ

Medici Romani,

QVÆSTIONVM MEDICO-LEGALIVM

LIBRI TERTII

TITVLVS SECVNDVS

De Morborum Simulatione,

Continens Quæstiones decem;

quarum

I. *Qui morbi ut plurimum simulari soleant, qui item facilius, qui difficilius simulari possint.* Pag. 151
II. *Qua ratione deprehendantur qui morbum simulant.* 152
III. *De simulata febre, effictisque ulceribus.* 154
IV. *De simulato dolore.* 156
V. *De simulata insania.* 160
VI. *De simulato morbo cum defectu Animi, & sensus amissione, ut Syncopi, Apoplexia, Epilepsia, Ecstasi, & aliis.* 162
VII. *De simulata virginitate.* 163
VIII. *De simulata prægnantia, & de partu supposito.* 164
IX. *Mulierem peperisse, aut abortum fecisse, ex quibus conjici possit.* 167
X. *De morbos dissimulantibus.* 169